

ብዓለ መስቀል

መስከረም 17 2015 ዓ.ም. (9/27/2022)

መዝሙር: ዝንቱ ውእቱ መስቀል . . . . . ።

ንባባት:

1. ፩ቆሮ 2:1-12፣ ፩ጴጥ 2:20-ፍ፣ ግ.ሐ. 4:19-31፣ ሉቃ 9:18-28
2. ዘኁልቅ 21:4-9፣ ፍሊጲስዩስ 2:6-11፣ ግ.ሐ. 2:22-37፣ ዮሐ 19:25-30።

ምስባክ:

1. ወወሃብኮም ትእምርተ ለእለ ይፈርሁከ፣ ከም ያምስጡ እምገጸ ቀስት፣ ወይድኃኑ ፍቁራኒከ።
2. ወአጽንኦ እግዚአ ለዝንቱ ተሠራዕከ ለነ፣ ውስተ ጽርሕከ ዘኢየሩሳሌም፣ ለከ ያምጽኡ ነገሥት አምኃ። “ኦ አምላኽ ሓይልኻ ግለጽ፣ ስለቲ አብ ኢየሩሳሌም ዘሎ መቐደስካ ነገስታት ውህበት ከምጽኡልካ እዮም” መዝ. 68:28~29።

ብዓለ መስቀል፣ አብ ስርዓት ዓድና አብ ዓመት ክልተ ጊዜ ተዘኪሩ ይብዓል። አብ የካቲት 10 ክርስቶስ ዝተሰቐለሉ ዕለት ይዝከር። አብ መስከረም 17 ንግስቲ ኤለኒ አደ ንጉሥ ቆስጢንጢኖስ ሮማዊ አብ 320 ዓ.ም አቢሉ ነቲ ክርስቶስ ዝተሰቐለሉ መስቀል ዝረኸበትሉ ዕለት ንዝክር። አብ መስከረም 17 ንመስቀል ክነበዕል እንከሎና ምስኡ ዝኸይድ ብዙሕ አብ ባህልን እምነትን ምስ ኩነታት ወቕቲ ዝኸይድ ብዙሕ ነገራት አሎ። ንግስቲ ኤለኒ ኩዕታ ምስ ገበረት ስለሰተ መስቀል እያ ረኺባ ናይ ኢየሱስን ናይ እቶም ክልተ ምስኡ ዝተሰቐሉን፣ ክርስቶስ ዝተሰቐለሉ አየናይ ምዃኑ ክግለጸላ ጸምን ጸሎትን ድሕሪ ምግባር ነቲ ዝተረኸበ መሳቕል አብ ልዕሊ ሓደ ልሙስ ሕሙም በብሓደ ምስ አንበርዎ እታ ናይ ኢየሱስ ምስ አንበሩሉ ስለ ዝሓወየ በዚ ናይ ኢየሱስ መስቀል አየናይ ምዃኑ ክትፈልጥ ክኢላ። በዚ ኸአ መስቀል መድኃኒና ተረኺቡ፣ ካብዚ ዕለት ንድሓር ተረክቦተ መስቀል ብዝብል ክብዓል ተጀግሩ።

ምስፍሕፋሕ ምስልምና አብ ቅድስት ሃገርን ከባቢኡን ከምኡ ብዙሓት ክርስትያን ካብቲ ግማድ መስቀል አብ ዓዓዶም ብምውሳደምን አብ ፈቕዶ ቦታ ፋሕ ስለ ዘበልዎ አብ ዝሰዓበ ዘመናት ብቐሊል ክርከብ አይተኻእለን። ብዙሓት አብያት ክርስትያናት ተረፍ ግማድ መስቀል አሎና ዝብላ አለዎ ንአብነት ቤተ ክርስትያን ኢትዮጵያ ከይተረፈ ግማድ መስቀል ብጊዜ ሃፀይ ዓምደ ጽዮን አብ ኢትዮጵያ ከም ዝመጽኡ ትነግር እንተኾነ ሓቅነቱ ክተረጋግጽ ቀሊል አይኮነን። እቲ ዝዓበየ ነገር ትርጉም መስቀል ተረዲእካ ምኽኣል እዩ። መስቀል ሎሚ አብ ልባትና እዩ ክርከብ ዝግብኦ።

አብ ባህልና አብዚ እዋን ፍሉይ ነገራት ይግበር። ኩሉ አብ ፍረ በጺሑ ገልገለ መስቀለ ፈርዶ ምድረ ሰማይ ንኸትርእዮ ደስ ዘብል ኮይኑ፣ ዘራእቲ አብ ምስዋት በጺሑ ሓረስታይ ተስፋ ዘራእቱ ዝርእየሉ ፍሉይ ጊዜ እዩ። በዚ ዕለት ልክዕ ከም ብዓል ቅ. ዮውሓንስ ሆየ ሆየ እናበሉ መንእሰያት ሽግ ወይ ቆልቋል አብሪሆም ንዓዲ ዝዘሩሉን ርሑስ መስቀል ይብረቐና እናተብህሉ

እዚ ብመስቀል ዝጅምር ዘሎ ዓመት ይርሓና እናበልና ንጅምሮ። እዋኑ እዋን ለውጢ እዩ መሬት እንስሳ ሰብ ኩሉ ብሓባር ሓዲስ መንፈስን ሓዲስ መልክዕን ዘርእየሉ እዋን እዩ። ሰብ ዓመታዊ መደባቱ ምስቲ ዘእትዎ ምህርቲ ገሚቱ ይገብር ስለዚ እዋናት መስቀል ኩሉ ዓመታዊ ሕይወትና እንጅምራሉ እዩ።

ብዓል መስቀልና እምብእር ኣብ ጽኑዕ ተሓድሶን እምነትን ገርና ኢና ክንጅምሮ ዘሎና። ባህርይ ግዙፋዊ ነገራት ዘርእዮ ለውጢ ጥራሕ ዘይኮነ ምጅማርና መንፈሳዊ ሕይወትና እውን ክሕደስ ክዓቢ ይግባእ። ዓመት መጺኡ ክሓልፍ ኣይኮነን ዝውሃበና ምስ ኣምላኽ ዘሎና ምቅርራብ ክንዓብየሉን ክንሕደሱን ምእንትን እዩ እዋ ነዚ መንፈስ ኣሕዲርና ንበገስ።

ኣብ ሕልናና ኣቲና ክንርኢ እንተ ኸኣልና ብዓለ መስቀል ክነብዕል ከሎና ፍሉይ ነገር ኢና እንገክር። ቅ. ጳውሎስ ከምዝብሎ ክርስቶስ ምእንታና ዘይሞተ እንተ ዝኸውን እምነትና ከንቱ ምኾነ። ኢየሱስ ኣብ መስቀል፣ ሞይቱ ፍሉይ ፍቕሪ ኣምላኽ ገሊጹልና ሕይወት ኣምጺኡልና። መስቀል ንሓደ ክርስትያን ፍሉይ ተዘክሮ እምነት ኣልኦ። ንሕና እውን መስቀልና ክንጸውር እንከሎና ኣብ ሕይወትና ይኹን ኣብ ሕይወት ካልእ እንምጽኦ ለውጢ ኣሎ። ኩልና ኣብ መስቀል ዘሎና ርድኢት ኣዕቢና ክንጉዓዝ ከሎና ተሓድሶን ዕብየትን ክንርኢ ኢና። መልክዕ መስቀል ኣባና ክርኤ እዎ ሰባት ነቲ ምእንትኦም ዝሞተ ክርስትስ ክፈልጡ ናይ ነፍስ ወከፍና ጸዋዕታዊ ሓላፍነት እዩ። ንሕና እንሰብኮ ሕይወት ዝህብ መስቀል እዩ። ኣብኡ ተስፋ ትንሣኤን ሕይወትን ይርከብ፣ ሰባት ኣብኡ ክምለሱ እንከለዉ ሰላም ምምሕሓር የዘውትሩ።

መስቀል ኣብ እምነትና።

ኢየሱስ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ምስ ሞተ እዩ ደቂ ሰማይ ገሩና። ድሕነት ብመስቀል እዩ መጺኡና ምናልባት ከም ርድኢት ሰባት ብኸልእ ከድሕነና ምኽኣለ ነሩ ይኸውን ግን እቲ ዝመረጸ መስቀል እዩ ስለዚ ንድላይ ኣምላኽ ብድላይናን ስምዒትናን ክንትክኦ ኣይክኣልን እዩ። ምልክት መስቀል ኣብ ታሪኽ ክርስትናና ካብ መጀመርያ እዩ ነሩ። ቅድሚ ክርስትና ዝነበረ ርድኢት መስቀል ናይ ጨካን መቕጻዕቲ ዝለዓለ እዋ ነቶም ንህዝብን ዓቢ ገበን ዝገበሩ እዩ ዝውሃብ ነሩ። በዚ ምኽንያቱ እዩ ሄረዱስ ንኢየሱስ ኣብ ሞት ዘብጽሕ ገበን ኣይረኸብኩሉን እናበለ ንህዝቢ ዝሓትት ዝነበረ። ሊቃነ ካህናትን ዓበይቲ ዓድን ኣይሁድ ግን ስቕሎ ስቕሎ እናበሉ ክስቀል ሓቲቶም። ካብ ከተማ ወጻኢ ኣብ መንጎ ገበነኛታት ስቕልዎ ይብለና ወንጌል። ቀዳሞት ክርስትያን ነዚ ኣብ ዓወት ቀይሮም። መስቀል ናይ ዓወትን ትንሣኤን ምልክት ኮይኑ። ንስቕለት ክርስቶስ ዓው ኢሎም ሰቢኹም ምእንትኡ ተሰዲዶም ምእንትኡ መይቶም ኣብ ኩሉ ኣብጺሑም። እዚ ሰረት እዩ ሎሚ እንዝክሮ ዘሎና። ቀዳሞት ክርስትያን ንኣተሓሳስባ ጥራሕ ኣይኮነን ቀይሮም ንባህልን ርድኢትን ሰባት ቀይሮም ነቲ ሕፍረት ሞት ዝነበረ ኣብ ዓወትን ክብርን ቀይሮም። እዚ ግን ብዘይ ዋጋ ኣይኮነን፣ ሎሚ ኣብዚ እዋና ንርድኢት መስቀል ብዳግም ሓዲስና እንሰብክ ንሕና ኢና።

መስቀል ኣብ ጉዕዞ እምነት ክርስትያን።

ምልክት መስቀል ኣብ ቀንዲ ስርዓት ኣምላኽታት ክርስትያን ኣሎ። ጸሎት ብምልክት መስቀል ንጅምሮ፣ ኣብ መስዋዕቲ ቅዳሴ ደጋጊምና ትእምርተ መስቀል ንጥቀም፣ ኣቡናትን ካህናትን ንዝኾነ ብምልክት መስቀል ይባርኽዎ፣ ከምኡ መስቀል ኣብ ኢዶም ሒዞም ንህዝቢ ቡራኪ እናሃቡ የሳልሙ። ኣብ መአዲ ኣብ ካልእ ዓበይቲ ጉዳያት ጸሎትና ብትእምርቲ መስቀል

ንጅምሮ። ሰባት አብ ክሳይም መስቀል ይገብሩ። ምልክት መስቀል ዘይብሉ ስርዓት ክርስትና የለን። አብ ልዕሊ መንበረ ታቦት አብ ገለ ምስሊ አብ ገለ ኸአ ስእሊ መስቀል መስዋዕቲ ክርስቶስ ከዘኻኸር ይግበር። አብ ሃሃገሩ ንመስቀል ክርስቶስ ብዝተፈላለየ አገባብን ምልክትን ይዝክርዎ። አብ ግብጻውያን መስቀል አብ ኢዶም ምልክት መስቀል ብምውቃጥ ክርስትንኦም ይገልጹ። አብ ባህሊ ጸዓዲ ሰብ ምስ ሞተ ንሰብኣያ ወይ ንሰባይቱ ዝሞቶቶ ሰብ ካህን ድሕሪ አብ ቅዳሴ ዝፍጸም ስርዓት ምልክት ጽንዓት መስቀል ይህበም። አብ ዓድና ደቂ አንስትዮ ብፍላይ አብ ግንባረን ምልክት መስቀል ብምውቃት ከምኡ አብ ክዳን አብ ገዛውቲ አብ ኩሉ ምልክት መስቀል ይገብራ እዚ ኸአ ክርስትንኦን አብ ልበን ጥራሕ ዘይኮነ ዝርእየን እውን መን ምዃነን ከለሊ ብዘይ ሓደ ፍርሕን ሕፍረትን የርእይኦ። አብ መቓብር ከይተረፈ ንክርስትያን ምልክት መስቀል ይግበረሎም። ሰብ ሓደ ዘይተጸበዮ ነገር እንተ ተጓነፎ ምልክት መስቀል ይገብር። አስመትና ብዙሕ ምስ መስቀል ዝተተሓሓዘ እዩ፣ መስቀል፣ ለተ መስቀል፣ ፍረ መስቀል፣ ዓንደ መስቀል፣ ክፍለ መስቀል. . . . እናበልነ ምስ መቀል ዘሎና ርክብን እምነትን ንገልጽ።

አብ መታሕ ሃገርና አስለምን ክርስትያንን ብሓንጻብ አብ ዝነብሩሉ ዓዲ ናይ ክርስትያን ገዛውቲ ብምልክት መስቀል ይልለ። አብያተ ክርስትያናት አብ ላዕሊ ምልክት መስቀል ይግበረሎም፣ ክርስትያን አብ ክሳይም አብ አብ ኢዶም ምልክት መስቀል ይገብሩ። መስቀል ንሓደ ክርስትያን አብ ኩሉ ሕይወቱ እዩ ዘርእዮ። ሎሚ ሰብ ንምልክት መስቀል ይኹን ንኻልእ ናይ ክርስትያን ምልክታት ዘይደፍሮ ኮይኑ ዝሓፍረሉ ኮይኑ ይርአየካ። ሕጂ ክንደይ ካባኹም አብ ክሳይም መስቀል እልኦም እንተ ዝበል እንድዒ ክንደይ አሎኩም። ክንደይ ካባኹም ክበልዑ ምስ ቀረቡ ምልክት መስቀል ብፍላይ አብ አብያተ ብልዒ ገሮም ይምገቡ? ኦም ክነቅጽ ክጀምር እንከሎ ብሓደ ጊዜ አይ ኮነን ዝነቅጽ ቡብንእሽቶይ እዩ ዝነቅጽ፣ ነቕጺ እምነት ዝአትወና ኸአ ከምኡ ኢሉ በቲ ንአሸቱ ግን ዓቢ ትርጉም ዘልኦ ነገራት እምነትና ምስ ሓደግና እዩ ዝመጸና። አብ ዝኾነ ቦታ ንእምነትና አይንሕፈረሉ መስቀል መንነትናን መግሊጺ እምነትናን እዩ።

ሃገራዊ ልብሲ ክርስትናና ቀንዲ መልክዑ ምልክት መስቀል ስለዘልኦ እዩ፣ አብ ባህልና መስቀል ዝሓዘ ምሕረት ጸጋ ምስኡ እዩ። ቆልዑት እንተ ሰንበዱ ምልክት መስቀል ክገብሩ ክነግሮም ከሎና ዓቢ ትምህርቲ እዩ። አብ ገለ እዋን ግን ንምልክት መስቀል ከም ፋሽን ዝገብርዎ አለዉ ንአብነት አብ ጸወታ ኹዕሶ እግሪ ዝግበር ምልክት ዳርጋ ፋሽን እዩ ዝመስል ጀመርቱ ላቲን አመሪካውያን ምናልባት አብ እምነት ተመስሪቶም ጀሚሮም ክኸውን ይክአል እንተ ሕጂ እዋ ዘይአምኑ እውን ይገብርዎ እዮም፣ ምግባሩ እኳ ጸገም እንተ ዘይብሉ መስቀል ዝግብኦ ክብሪ ክንህቦ ይግባእ፣ አብ ክሳይና ዓበይቲ መስቀል ዘው ብስም አበልና አሚናሉ አየስምዕን እዩ።

መስቀል አብ ጉዕዞ እምነትና።

ኢየሱስ ክስዕበኒ ዝደሊ መስቀሉ ጸሩ ዕለት ዕለት ጸሩ ይስዓበኒ ኢሉና። መስቀል ክንብል ከሎና ግዙፍ ዕጾ መስቀል ዘይኮነስ ኩሉ ዝንገፈና ፈተናን ናይ ዓለም ነገራት ካብ ጉዳይ ድሕነትና ዘዘንግዓና እዩ ዘመልክት። መስቀልና ክንስከም ከሎና ጥራሕ ኢና ምስ ክርስቶስ ክንጉዓዝ ንኸእል። ነፍስወከፍና ነናትና መስቀል አሎና። አጸጊሙ ዘሎ መስቀልና ክነለሊ ንኸእል የለናን። መስቀልና አብ ጎኒ አንቢርና ብዘይ ምልክተ መስቀልን ብዘይ ዝኾነ መስቀል ክንጉዓዝ መሪጽና ንነብር አሎና ሎሚ እምብኦር መስቀልና ክነለሊ እዋ አብ ትንሣኤ ዝመርሕ መስቀል ክንገብር ይግብኣና።

መስቀለይ ጸረ እስዕባካ አሎኹ ክንብል እንተ ኸአልና መገዲ አምላኽ ሒዝናዮ አሎና ማለት እዩ። ብዙሓት ዝተሞህበና መስቀል ምስካም ጸጊሙና ገለ አውራጅናዮ ብዘይ መስቀል ገለና ኸአ ምስካም አኸፊእናሉ አይ ሕሙም አይጥዑይ ገርና ንሰቕሎ አሎና ሎሚ ሓቀኛ መልክዑ ክነትሕዞ እዮኑ እዩ።

ሰበኸቲ መስቀል እዩ ጸዋዕታና።

ቅ. ጳውሎስ ነቲ ዝተሰቕለ ነቲ ዝሞተን ዝተንሥኤን ክርስቶስ እንተ ዘይሰበኸኩ ወይለይ እናበለ ክገብር ዝግብኦ ዝነበረ ይነግር። ብጥምቀት ኣብ ማሕበር ክርስቶስ ዝተሓወስና ነዚ ነገር ክንለብሶን ክንሰብኮን ድላይ አምላኽ እዩ። ሰብ ሎሚ ንክርስትንኡ ከዊሉ ከምዘይ ክርስትያን ወይ እውን ንክርስትንኡ ኣብ ውሽጠይ እምበር ብግዳም ከርእዮ ግዲ አይ ኮነን ዝብል መንፈስ አንጊሱ ንመገዲ ክርስቶስ ሓዲጉ ናቱ መገዲ ሒዙ ይጉግዝ አሎ። ዝኸፍኦ ነገር ኮይኑ ዘሎ ንክርስትና ከምቲ ንሕና እንደልዮ ከምቲ ንሕና እንርድኦ ጥራሕ ክኸውን ክንደሊ እንከሎና እዩ። እዚ መንፈስ ኣብ ርእሰ አምልኾ የብጽሓና ሽዑ ንኢየሱስ ብኣና ንትክኦ። እቲ ሓቂ ግን ንድላይ አምላኽ ክነመሓላልፍ ዝተለኣኸና እምበር ንድላይና ክንገልጽ ዝተለኣኸና አይኮናን። ሓቂ ክርስቶስ ብቤተ ክርስትያን ተገሊጹልና ቤተ ክርስትያን ንቃል አምላኽ ኣብ ጽሑፍ ገራ ሂሳትና ንድላይ አምላኽ ብቃልን ብትውፊትን ትህበና ዋና ቃል አምላኽ ቤተ ክርስትያን እዩ። እዚ እዩ ንእምነትና ምስቲ ሓቂ ክርስቶስ ከተሓሕዞ ዝርከብ እምበር ንቤተ ክርስትያን ሓዲግካ ባዕልኻ ብዝገልጽካዮ አይኮነ ዝርከብ። ሎሚ እምብኣር ኣብ ሕይወትና ኣብ ማእከል አሕዋት እንከሎና ንሓቅን ንእምነትና ብዘይ ገለ ፍርሒ ክንሰብኽ ትሑዛት ኢና።

ትርጉምን ጣዕምን መስቀል መጀመርያ ዘስተማቕረት ማርያም እያ። ንሳ ንወዳ ኣብ ቀራንዮ ክስዋእ እንከሎ መስዋእቱ ተኸፊላ ኣብ መስቀል ክግዕር እንከሎ ምስኡ ግዲራ ኣብ መጨረሻታ ካብ መስቀል ለበዋ ወዳ አደ ክትኮነና ተቐቢላ ስለዚ ፍኖተ መስቀል እተምህር አደ አላትና እሞ ኣብ ጉዕዞ ሕይወትና ትርጉምን ጣዕምን መስቀል ክንርዳእ ምሃርና ንበላ። ኣብ ትሕቲ መስቀል ዝተወሃብክና አደ ኢኺ እሞ ሎሚ እውን ለምንልና ንበላ። ብሩኽ መስቀል በሪቕ እሱር ዝፍትሓሉ ብኡስ ዝዕረቕሉ ጥሙይ ዝዕንገለሉ ክገብረልና ለምንልና ንበላ።

ኦ ክርስቶስ አምላኽይ መስቀለይ ጸረ ዝኸእለሉ ጸጋ ዓድለኒ ንኣኻ ክመስል እሞ ወዲ/ጓል ትንሣኤ ክኸውን መስቀለይ አቕልለይ ንበሎ ብሩኽ ብዓለ መስቀል ንኸልና።

አባ ንጉሠ ፍሥሓ